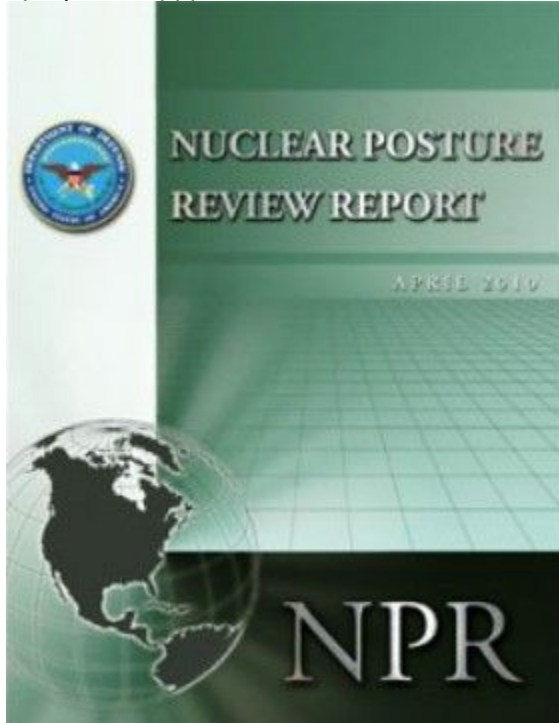

Αναβάθμιση της στρατηγικής πυρηνικής δύναμης των ΗΠΑ

Τρίτη 12 Νοεμβρίου 2013

Στην ψυχροπολεμική περίοδο, το αμερικανικό πυρηνικό οπλοστάσιο περιελάμβανε μια πλούσια γκάμα μέσων μεταφοράς πυρηνικών όπλων, όπως τα διηπειρωτικά βαλλιστικά βλήματα εδάφους-εδάφους (Intercontinental Ballistic Missiles - ICBMs), τα υποβρύχια με δυνατότητα εκτόξευσης βαλλιστικών βλημάτων μεγάλου βεληνεκούς (Submarine Launched Ballistic Missiles - SLBMs) καθώς και τα βαρέα βομβαρδιστικά αεροσκάφη (Heavy Bombers). Όλα αυτά συνιστούσαν τα στρατηγικά μέσα μεταφοράς των αμερικανικών πυρηνικών όπλων, που σκοπό είχαν να απειλούν την πρώην Σοβιετική Ένωση.

Το 1991, το σύνολο των πυρηνικών κεφαλών, που ήταν ανεπτυγμένες στα προαναφερθέντα στρατηγικά οπλικά συστήματα, ανέρχονταν σε περίπου 10.000. Σήμερα, αυτός ο αριθμός μειώθηκε στις 2.000 πυρηνικές κεφαλές και αναμένεται να μειωθεί περαιτέρω στις 1.550, μετά την ολοκλήρωση της εφαρμογής της Νέας Συνθήκης START (New START Treaty). Ως γνωστόν, στην παρούσα φάση, η αμερικανική κυβέρνηση ολοκληρώνει την αναθεώρηση του μεγέθους και της

δομής της πυρηνικής της δύναμης, στα πλαίσια υλοποίησης της πρόσφατης αναθεώρησης της αμερικανικής πυρηνικής στρατηγικής, γνωστής και ως "2010 Nuclear Posture Review" (2010 NPR). Επιπρόσθετα, εφαρμόζει τη Νέα Συνθήκη START με τη Ρωσία, για τον περιορισμό των πυρηνικών όπλων.

Το χερσαίο αμερικανικό βαλλιστικό οπλοστάσιο περιλαμβάνει 450 διηπειρωτικά βλήματα Minuteman III, τα οποία μπορούν να φέρουν μία έως τρεις πυρηνικές

κεφαλές. Αυτά είναι ανεπτυγμένα σε τρεις αμερικανικές Αεροπορικές Βάσεις (ΑΒ): α) ΑΒ F.E. Warren στο Wyoming, β) ΑΒ Malmstrom στη Montana, και γ) ΑΒ Minot στη North Dakota. Κάθε μία από αυτές διαθέτει 150 βλήματα. Για τα επόμενα χρόνια, σχεδιάζεται η μείωση αφενός του αριθμού των κεφαλών (από τρεις σε μία), αφετέρου του συνολικού αριθμού των βλημάτων Minuteman III (από 450 σε 420 το μέγιστο). Η Πολεμική Αεροπορία των Ηνωμένων Πολιτειών εκσυγχρονίζει τα εν λόγω βλήματα, αντικαθιστώντας και αναβαθμίζοντας τους κινητήρες τους, τα συστήματα καθοδήγησής τους, καθώς και άλλα τμήματά τους. Το πρόγραμμα της αναβάθμισής τους θα έπρεπε να έχει ολοκληρωθεί έως το 2018, αλλά αποφασίστηκε να συνεχισθεί ο εκσυγχρονισμός τους και να παραμείνει επιχειρησιακό το υφιστάμενο βαλλιστικό οπλοστάσιο μέχρι το 2030.

Το υποβρύχιο αμερικανικό βαλλιστικό οπλοστάσιο περιλαμβάνει 14 υποβρύχια Trident που το καθένα φέρει 24 βλήματα Trident II και έναν ακόμη αριθμό υποβρυχίων, τα οποία συνολικά φέρουν περίπου 1.000 πυρηνικές κεφαλές (εννέα από αυτά τα υποβρύχια είναι ανεπτυγμένα στον Ειρηνικό Ωκεανό, για την κάλυψη στόχων της ασιατικής ηπείρου). Σήμερα, το Πολεμικό Ναυτικό των ΗΠΑ καταβάλλει προσπάθειες προκειμένου να διατηρηθεί η επιχειρησιακή λειτουργία των βλημάτων, των πυρηνικών κεφαλών και των υποβρυχίων έως το 2020, ενώ ταυτόχρονα σχεδιάζει το νέο αμερικανικό υποβρύχιο στόλο.

Ο αμερικανικός εναέριος στόλος των βαρέων βομβαρδιστικών περιλαμβάνει 19 αεροσκάφη B-2 και 94 B-52, ενώ τα βομβαρδιστικά B-1 δεν συγκαταλέγονται πλέον στη διεξαγωγή πυρηνικών επιχειρήσεων. Σύμφωνα με τη Νέα Συνθήκη START, τα επόμενα χρόνια, ο συνολικός αριθμός των βαρέων βομβαρδιστικών αεροσκαφών αναμένεται να μειωθεί σε περίπου 60.

Ένα από τα θέματα που απασχολούν αρκετά ηγετικά στελέχη των αμερικανικών ενόπλων δυνάμεων και κυβερνητικούς αξιωματούχους είναι η διατήρηση ή όχι της πυρηνικής βόμβας B61 στο νέο αμερικανικό πυρηνικό οπλοστάσιο. Οι περισσότεροι από αυτούς υποστηρίζουν ότι η B61 συνιστά αξιόπιστο πυρηνικό όπλο. Μάλιστα πρόσφατα, ο επικεφαλής της Στρατηγικής Διοίκησης των ΗΠΑ, στρατηγός Robert Kehler, υποστήριξε στο Κογκρέσο ότι «είναι το μόνο όπλο που ικανοποιεί τόσο τις τακτικές όσο και τις στρατηγικές πυρηνικές αποστολές». Από το 1970, η Πολεμική Αεροπορία των ΗΠΑ διατηρεί στο οπλοστάσιό της την πυρηνική βόμβα B61, που σχεδιάστηκε για την αποτροπή των σοβιετικών δυνάμεων από την κατάληψη της Δυτικής Ευρώπης. Υπάρχουν πέντε εκδόσεις της βόμβας και η πυρηνική τους ισχύς ισοδυναμεί με 0,3 έως 360 χιλιάδες τόνους TNT, ανάλογα με την έκδοση. Σύμφωνα με τη σχεδιαζόμενη από τον Αμερικανό πρόεδρο Barack Obama αναβάθμιση των πυρηνικών όπλων των ΗΠΑ, οι διάφορες εκδόσεις της βόμβας θα μπορούσαν να αντικατασταθούν από την τροποποιημένη έκδοση B61-12, η οποία θα έχει μικρότερη πυρηνική ισχύ αλλά μεγαλύτερη ακρίβεια προσβολής του στόχου. Πρόσφατα δημοσιεύματα των ΜΜΕ αναφέρουν ότι οι Ηνωμένες Πολιτείες σχεδιάζουν να δαπανήσουν αρκετά δισεκατομμύρια δολάρια για την αναβάθμιση του πεπαλαιωμένου τους πυρηνικού οπλοστασίου, που είχε σχεδιασθεί προκειμένου να ανακόψει πιθανή σοβιετική εισβολή στην Ευρώπη. Πρόκειται για ένα αμφιλεγόμενο σχέδιο εκσυγχρονισμού του αμερικανικού πυρηνικού

οπλοστασίου, το οποίο ορισμένοι εμπειρογνώμονες και νομοθέτες θεωρούν αφενός ως «μια κολοσσιαία σπατάλη χρημάτων», αφετέρου ως «επικίνδυνο πρόγραμμα» που θα μπορούσε να εκτροχιάσει τις διμερείς αμερικανο-ρωσικές συνομιλίες ελέγχου όπλων.

Τον Ιούνιο του 2013, σε ομιλία του στο Βερολίνο, ο Αμερικανός πρόεδρος ζήτησε μεγαλύτερη μείωση των αμερικανικών και ρωσικών πυρηνικών όπλων και υποσχέθηκε να συνεργαστεί με τους συμμάχους του NATO, προκειμένου να πραγματοποιηθούν σημαντικές μειώσεις των τακτικών πυρηνικών αποθεμάτων στην Ευρώπη. Στο σημείο αυτό, θα πρέπει να αναφερθεί ότι στη διάρκεια της μεταψυχροπολεμικής περιόδου η Ουάσιγκτον έχει αποσύρει χιλιάδες τακτικά πυρηνικά όπλα από την Ευρώπη. Ωστόσο, 180 από τις πυρηνικές βόμβες B61 παραμένουν αναπτυσσόμενες σε ευρωπαϊκό έδαφος και συγκεκριμένα σε βάσεις του NATO στη Γερμανία, το Βέλγιο, την Ιταλία, την Ολλανδία και την Τουρκία.

Στο Κογκρέσου διαπιστώνεται σκεπτικισμός σχετικά με το κόστος για τον εκσυγχρονισμό των βομβών B61. Αρχικά, το συνολικό κόστος είχε υπολογισθεί σε 4-8,1 δισεκατομμύρια δολάρια. Όμως στη συνέχεια, το Πεντάγωνο υποστήριξε ότι το κόστος μπορεί να ανέλθει σε 10-12 δισεκατομμύρια δολάρια. Το εν λόγω πρόγραμμα χαρακτηρίζεται ως υπερβολικά φιλόδοξο σε μια εποχή δημοσιονομικής λιτότητας, όταν μάλιστα η αμερικανική Πολεμική Αεροπορία προγραμματίζει ήδη σημαντικές δαπάνες τόσο για το μαχητικό αεροσκάφος F-35, όσο και για το νέο βομβαρδιστικό αεροσκάφος, καθώς και για το νέο βλήμα τύπου cruise.

Όντως, οι επικείμενες αποφάσεις για τη νέα γενιά του αμερικανικού πυρηνικού οπλοστασίου δημιουργούν «πονοκέφαλο» στο Λευκό Οίκο. Θα πρέπει να ληφθεί σοβαρά υπόψη το κόστος και η επιχειρησιακή-στρατηγική δυνατότητα του διάδοχου πυρηνικού οπλοστασίου, αλλά και οι αναμενόμενες αντιδράσεις της Ρωσίας. Το πιθανότερο σενάριο, σύμφωνα με δηλώσεις (Απρίλιος 2013) της Αμερικανίδας υφυπουργού Άμυνας αρμόδιας για Θέματα Παγκόσμιας Ασφάλειας, Madelyn Creedon, είναι ότι «Οι Ηνωμένες Πολιτείες θα διατηρήσουν την πυρηνική τριάδα (χερσαία, υποβρύχια και εναέρια μέσα μεταφοράς πυρηνικών όπλων). Επίσης, ο αμυντικός προϋπολογισμός του 2014 θα προβλέπει τον εκσυγχρονισμό αυτών των πυρηνικών δυνάμεων». Λίγους μήνες αργότερα (Ιούνιος 2013), το υπουργείο Άμυνας δήλωσε σχετικά ότι «Οι ΗΠΑ θα διατηρήσουν την εν λόγω πυρηνική τριάδα, διότι αυτός είναι ο καλύτερος τρόπος να διατηρηθεί η στρατηγική σταθερότητα σε λογικό κόστος».

Προφανώς, μετά τη διάλυση της πρώην Σοβιετικής Ένωσης η αποστολή του αμερικανικού πυρηνικού οπλοστασίου έχει σαφώς υποβαθμισθεί. Ωστόσο, ο κύριος λόγος για τον οποίο η Ουάσιγκτον συνεχίζει να διατηρεί και να αναβαθμίζει το στρατηγικό πυρηνικό οπλοστάσιό της είναι καθαρά αποτρεπτικός αφενός για τους

αντιπάλους που διαθέτουν πυρηνικά όπλα, αφετέρου για όσους πρόκειται να αποκτήσουν.

ΠΑΡΟΥΣΑ ΚΑΙ ΜΕΛΛΟΝΤΙΚΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΠΥΡΗΝΙΚΗ ΔΥΝΑΜΗ ΤΩΝ ΗΠΑ

Εκτιμώμενη Παρούσα Δύναμη			Εκτιμώμενη Δύναμη New START (2018)		
Οπλικά Συστήματα	Εκτοξευτές	Πυρηνικές Κεφαλές	Σύνολο Εκτοξευτών	Ανεπτυγμένοι Εκτοξευτές	Πυρηνικές Κεφαλές
Minuteman III	450	500	420	400	400
Trident	336	1.152	280	240	1.090
B-52	76	300	74	42	42
B-2	18	200	18	18	18
Σύνολο	880	2.152	792	700	1.550

Πηγή: Amy F. Woolf (Specialist in Nuclear Weapons Policy), CRS Report for Congress, "U.S. Strategic Nuclear Forces: Background, Developments, and Issues", October 22, 2013

Άρθρο του GeoStrategy στη ΝΑΥΤΕΜΠΟΡΙΚΗ

Βασίλης Γιαννακόπουλος